

תה"ג 32860/03/12 - מדינת ישראל נגד א ב

בית המשפט המחוזי בירושלים

תה"ג 32860-03-12 מדינת ישראל נ' ב

בפני	כבוד השופט בן-ציון גרינברגר
העותרת	מדינת ישראל
נגד	
המשיב	א ב

פסק דין

1. מונחת לפניי עתירה על-פי סעיף 3 לחוק ההסגרה, **תשי"ד-1954** (להלן - חוק ההסגרה), להכריז על המשיב, א ב, כבר-הסגרה לצורך העמדה לדין ברוסיה בגין עבירת תקיפה במטרה לבצע שוד אותה ביצע כפי המתואר בצו המעצר שניתן נגד המשיב במדינה העותרת.

2. בין ממשלת ישראל וממשלת רוסיה קיימת אמנה הקובעת הדדיות בהסגרת עבריינים בין שתי המדינות (האמנה האירופית בדבר הסגרה, אשר פורסמה בכתבי אמנה 647, כרך 17, בעמוד 87. אליה הצטרפה מדינת ישראל בתאריך 27.9.67).

3. בתאריך 17.6.10 הגישה ממשלת רוסיה, באמצעות שגרירות רוסיה בישראל, בקשה להסגיר לידיה את המשיב בגין עבירת תקיפה במטרה לבצע שוד, בנסיבות מחמירות (שימוש בכוח מסכן חיים ובריאות ובאיום לשימוש בכוח כזה, בידי קבוצה, לאחר קשירת קשר) - עבירה לפי סעיף 162(3) לקודקס הפלילי הרוסי. לבקשה צורף חומר ראיות, ובתאריכים 27.10.10 ו- 5.10.11 נתקבל מאת רשויות רוסיה חומר נוסף בנוגע לבקשה זו (להלן: "בקשת ההסגרה").

צו מעצר

4. בתאריך 26.2.10 הוציא שופט בית המשפט המחוזי הפדרלי בעיר אורל (Orel) צו למעצרו של המשיב. על בסיס צו המעצר האמור, ביקשה רוסיה מישראל את הסגרתו של המשיב.

בקשת ההסגרה

5. עפ"י בקשת ההסגרה ונספחיה אשר הוגשו על ידי ממשלת רוסיה, עובר לתאריך 23.4.2009 קיבל המשיב ממכרתו ג נ (להלן: "ג") מידע בדבר רכוש המצוי במחסנו של ידידה גנאדי אזצקי (להלן: "המתלונן"). בתאריך 23.4.2009 קשר המשיב עם ג ועם שניים אחרים, י.ו. ו (להלן: "ו") ו.א.ל. פ (להלן: "פ") קשר לפיו תוביל ג את המשיב, ו פ אל מחסנו של המתלונן ע"מ לשודדו תוך ניצול העובדה שהמתלונן הזמין את ג למחסן.

6. לאחר שהכניס המתלונן את ג אל המחסן, נכנסו בעקבותיה גם ו ופ. ו הכה את המתלונן בפניו, השניים הורידו את המתלונן אל המרתף, שם כפתו את ידיו מאחורי גבו באמצעות כבל חשמל, כיסו את ראשו במעיל, היכו אותו ובעטו בו תוך שהם דורשים ממנו 120,000 רובל.
7. כל אותה עת המתין המשיב מחוץ למחסן בצמוד למכוניתו. ו פ פשטו על המחסן ונטלו ממנו חפצי ערך. כן לקחו מכיס מכנסיו של המתלונן סכום של 200 רובל וכן את מפתחות המחסן ומפתחות ביתו. את שלל השוד הניחו במכוניתו של המשיב ונעלו את המחסן על המתלונן מבחוץ והסתלקו.
8. המתלונן הצליח להשתחרר מכבליו ולצאת מן המקום דרך חלון המרתף. כתוצאה מן המהלומות שספג נגרמו למתלונן חבלות ופגיעות בכל חלקי גופו. שווי הרכוש ששדדו המשיב וחבריו הינו כ- 41,530 רובל (מעט יותר מ- 5,000 ₪ במונחי יולי 2010).
9. שותפיו של המשיב - ו, פ ונ - הועמדו לדין והורשעו בביצוע עבירת תקיפה במטרה לבצע שוד בנסיבות מחמירות. ו נדון ל-8.5 שנות מאסר, פ ל-8 שנות מאסר וג נדונה ל-7 שנות מאסר.
10. המשיב, אזרח ישראל מאז שנת 2001, יצא מן הארץ לאחרונה ביולי 2006. בתאריך 2.9.09, כשלושה חודשים לאחר ביצוע העבירה, ולאחר יותר משלוש שנות היעדרות, שב המשיב ארצה.

העבירות המקבילות בחוק העונשין הישראלי

11. כמפורט בעתירה, אילו ביצע המשיב בישראל את המעשים אשר בגינם הוצא נגדו צו מעצר ברוסיה, ניתן היה להעמידו לדין בישראל בגין עבירת שוד בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, **התשל"ז - 1977**, שדינה עד 20 שנות מאסר. עבירה זו הינה עבירת הסגרה לפי סעיף 2(א) לחוק ההסגרה, וכן לפי סעיף 2 לאמנה, כאשר עבירה בת הסגרה מוגדרת כעבירה שעושה, על פי חוקי רוסיה וישראל, הוא שנת מאסר אחת ומעלה. לאור פירוט העבירה דלעיל, אפוא, העבירה בגינה הוצא נגד המשיב צו מעצר הינה עבירת הסגרה לפי סעיף 2 לאמנה ולפי סעיף 2(א) לחוק ההסגרה. כן יצוין כי העבירה לא התיישנה לפי דיני שתי המדינות.

כשירות לעמוד לדין בהליך ההסגרה

12. יצוין, כי בתחילת ההליך שלפניי העלה המשיב את הטענה כי יש להכריז עליו כמי שאינו כשיר לעמוד לדין בהליך ההסגרה. הבקשה נסמכת בטענה שהמשיב אינו מסוגל להבין את ההליך המשפטי המתנהל נגדו, וזאת עקב מצב נפשי לקוי. כמפורט בהחלטתי בנדון מיום 15.3.15, הבקשה הוגשה בעקבות פניית ד"ר איזבלה גרינברג אל ב"כ המשיב. ד"ר גרינברג הינה מומחית בפסיכיאטריה ומנהלת שירות פסיכוגריאטריה בבית חולים רמב"ם, והמשיב מטופל על ידה במסגרת מרפאתית. בפנייתה האמורה הביעה ד"ר גרינברג חשש לגורלו של המשיב, וכן ערכה חוות דעת, אשר הוגשה לתיק בית המשפט, המתארת את מצבו הנפשי ואת מסקנותיה המקצועיות, לפיהן המשיב אינו מסוגל להבין את ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו ואינו מסוגל להיות צד להם.

13. לאחר דיונים שהוקדשו לבירור הטענה האמורה, לרבות הגשת חוות דעת פסיכיאטריות ושמיעת עדויות, נדחתה הטענה האמורה ונקבע כי המשיב כשר לעמוד לדין בהליך הנוכחי. אין אלא להפנות להחלטתי המפורטת האמורה, ואין צורך לחזור על פרטי ההליך ומסקנותי בנדון. אציין כי גם בטיעוני האחרונים בהליך הראשי חזר ב"כ המשיב לטעון כי יש להתחשב במצבו הפסיכיאטרי של המשיב כעילה נגד הסגרתו לרוסיה, מטעמי תקנת הציבור, שעיקר טענותיו ההגנתיות

מכוח סעיף זה יפורטו באריכות להלן; ברם, ממצאי בית המשפט בהחלטה האמורה שוללים את המסקנה הנטענת באשר למצבו הפסיכיאטרי של המשיב, ועל כן גם אין מקום לחזור ולהתייחס בטענה האמורה במסגרת פסק דין זה.

אזרחות ותושבות

14. המשיב עלה לישראל ביום 8.2.01. כאמור לעיל, הוא יצא מישראל בתאריך 4.7.06 ולא שב אליה אלא למעלה משלוש שנים לאחר עזיבתו, בתאריך 8.2.09, היינו, במועד לאחר ביצוע העבירה נשוא העתירה. בשהותו ברוסיה שימש, כך על פי הראיות, כנהג מונית מאולתרת, והתחתן ברוסיה. בתמיכה לטענה כי ניתק את זיקתו לישראל מצביע ב"כ העותרת על שהייתו המתמשכת ברוסיה, אשר נפסקה אך ורק עקב בריחתו מרוסיה דרך אוקראינה כאשר הוא נמלט מרשויות החקירה ברוסיה.

15. לטענת העותרת, בהתנהגותו של המשיב הוכיח כי ניתק את זיקתו לישראל והחליט להשתקע ברוסיה.

16. אמנם, לטענת המשיב, הישארותו ברוסיה נבעה בשל נישואיו לאישה שאיננה יהודייה והעובדה שלא ניתנה לו הרשות להביאה לישראל, על אף בקשותיו להביאה לישראל, והדבר התאפשר רק לאחר שבוטל הצורך בוויזה לשם הגעה מרוסיה לישראל בתקופה שבה חזר המשיב עם אשתו לישראל. כחיזוק נוסף לכך שהמשיב לא ניתק את הקשר עם ישראל ולא החליט להשתקע ברוסיה בדרך קבע, מבקש המשיב להציג את תעודות הנכות של הוריו המתגוררים בישראל, להם הוא הבן היחיד, ולא הייתה לו כל כוונה לוותר על תושבותו בישראל ולנתק את מרכז חייו ממנה (אישורי הנכות צורפו לסיכומים כנספח יז). לטענתו, מרכז חייו תמיד נשאר בישראל והוא לא ויתר על הטיפול בהוריו הקשישים והנכים ושב לישראל כדי להיות איתם, לעזור להם ולסעוד אותם.

17. כן מכחיש המשיב את הטענה כאילו שברח מרוסיה, ולהוכחת טענתו מפנה למכתב של משפחת פינצי (נספח טו לסיכומי המשיב), שהתארכה אצל משפחת המשיב בתקופה הרלוונטית, אשר העידה אחרת לגמרי. משפחת פינצי מספרת כי המשיב הסתובב חופשי, טייל איתם, לא היה תחת חשש של חקירת משטרה, לא הוזמן לחקירת משטרה, ויתרה מכך הוא אף חזר יחד עם משפחת פינצי לישראל באותה הטיסה מרוסיה.

18. בתשובה טוען ב"כ העותרת כי המכתב האמור לא הוצג בדיון, אינו ערוך כתצהיר כנדרש, ואין בו כדי להעלות או להוריד בעניינים עובדתיים של המשיב את רוסיה בסמוך לביצוע העבירה תוך שהוא מודע לקיומה של חקירה.

19. כן טוען כי אישורי הנכות שהגיש המשיב אך מחזקים את התזה לפיה המשיב ניתק את זיקתו לישראל; שכן פנייתו של האם לביטוח לאומי החלה ביום 15.7.06 ושל האב ביום 5.5.08, וגם פניות אלו לא הביאו לביקור של המשיב, הבן היחיד. זאת ועוד, המשיב לא הניח כל ראייה בדבר העדר יכולתו לשוב לישראל בליווי אשתו ואף לא הציג העתק מבקשותיו לכאורה להביאה לישראל.

20. תשובות ב"כ העותרת משכנעות למדי, ולא מצאתי בטיעוני המשיב כדי לפגום במסקנה אליה טוענת העותרת, שעזיבתו את מדינת ישראל והשתקעותו ברוסיה משך השנים 2006-2009 מוכיחה כי כוונתו - לפחות באותה תקופה - הייתה לנטוש את מדינת ישראל ולקבוע את מקום מושבו ברוסיה, בצורה קבועה. רק העובדה שהוצא נגדו צו מעצר גרמה לו לברוח מרוסיה ולעשות את דרכו חזרה לישראל. על כן מסקנתי היא כי המשיב לא היה תושב ישראל ביום ביצוע העבירה, ועל כן אינו זכאי ליהנות מהסייג הקבוע בסעיף 1א(א)(2) לחוק ההסגרה.

חומר הראיות התומך בבקשה.

21. חומר הראיות התומך בבקשה כולל את החומר דלהלן:

א. הודעות המתלונן שנמסרו במשטרה ברוסיה בהן פירוט של מלוא העובדות עליהן מבוסס צו המעצר ברוסיה לכן העתירה שלפניי. יצוין כי המתלונן חזר על תוכן הודעותיו במשטרה גם בעדותו במשפטם של שותפיו של המשיב.

ב. הודעות ג - ג מסרה מספר הודעות, החל מיום למחרת האירוע וכן העידה במשפטה. כן התקיים מסדר זיהוי תמונות שבו הצביעה ג על תמונת המשיב. בבקשת מדינת רוסיה וכן בעתירה שהוגשה לבית משפט זה מפורטת גרסתה של ג אשר במקובץ תומך באישומים נגד המשיב.

ג. הודעות פיליושקוב, אשר תומכות אף הן בגרסת העותרת, בה מיוחסות העבירות המפורטות לעיל למשיב.

ד. הודעות וולז'נסקי, אשר תיאר בהן את הקשר המשולש שבינו לבין פ ובין המשיב. ו טען טענת אליבי לפיו, החל משעות הצהריים של יום ראשון שהה בכפר עם משפחתו ועם חברותיה של אשתו, אם כי ייתכן כי עבר באזור האירוע בשעה 22:00 בעת שהסיע את חברותיה של אשתו לביתה.

ה. איכון הטלפון הסלולרי שברשותו של וולז'נסקי, מלמד כי בזמן ביצוע השוד שהה הלה באזור המחסנים וכי הוא והמשיב שוחחו זה עם זה טלפונית מספר פעמים ביום השוד, כאשר בין השעות 18:06 ל- 20:00 בוצעו ביניהם 11 התקשרויות יוצאות ונכנסות.

ו. חוות דעת פורנזית המפרטת את ממצאי הבדיקה הרפואית שנערכה למתלונן כשבוע לאחר השוד, ביום 30.4.09, כאשר בה נקבע כי הממצאים מתאימים לפרטי התלונה בתוכן ובמועד הגרימה. המומחה קבע כי החבלות לא יכלו היו להיגרם כתוצאה מנפילה מעמידה, כאשר מדובר בחבלות ושפשופים שונים בחלק השעיר של הראש, בפנים, באוזן הימנית, בגפיים העליונות, אשר נגרמו כתוצאה מעצם כהה ומוצק.

22. במהלך ניהול התיק עלתה שאלה ראייתית לגבי הרכב שבו כביכול נהג המשיב לשיטת החשודים האחרים בתיק. המשיב מצביע על העובדה כי מן המסמך הרשמי של המשרד לבטיחות בדרכים ברוסיה עולה במפורש, כי הרכב היחיד שהיה במשפחת המשיב היה מסוג "אוקה" בצבע אדום, ולא כשיטת החשודים האחרים בתיק שטענו לצבעים אחרים לגמרי שהיו לרכב במקום האירוע, ממוקה ועד ירוק, אולם אדום לא היה שם. להוכחת הטענה, מפנה המשיב להעתק האישור מהמשרד לבטיחות בדרכים של רוסיה עם תרגומו לעברית (צורף לסיכומי כנספח טז).

23. מנגד טוען ב"כ העותרת, כי נספח טז - פלט בעלות רכבים מטעם המשיב - אף הוא אינו מחזק את גרסתו, שכן העדר בעלות על הרכב אשר שימש לביצוע השוד אין בו כדי להפריך את העובדה שהמשיב נהג בכלי רכב מסוג VAZ אשר שימש לביצוע השוד. יתרה מזאת, עיון בהודעות המעורבים, ובכלל זה בגרסתה של ג (בעמ' 240) מבהיר כי כלי הרכב מסוג OKA המצוין במסמכי הבעלות, שימש את המשיב 18 חודשים קודם לאירוע המיוחס לו, ואף ניתן ללמוד על פרטי המכונית מעימות עם פלוסקוב (בעמ' 389) ופירוט השיחות של המשיב (בעמ' 396 ועמ' 380).

24. כן טוען ב"כ המשיב כי טענת העותרת בדבר עברו הפלילי של המשיב, כאילו שמדובר באסיר משוחרר, אינה נכונה, מאחר שהמשיב מעולם לא נשפט בהליך פלילי (אלא נשפט בעניין תאונת דרכים אשר כתוצאה ממנה נפטר בנו של מנהל המחוז במשטרה).

25. הוסיף ב"כ המשיב לטעון כי קיימות חולשות נוספות בראיות, כגון חולשה בביצוע מסדר הזיהוי תמונות; ובאשר

למשקל הנטען לאיכון מכשיר הטלפון של המשיב.

26. עיינתי בחומר שצורף לבקשה, מול הטענות שהעלה ב"כ המשיב, והגעתי לכלל מסקנה שאין בחולשות המפורטות כדי לשלול את משקלן המצטבר של הראיות שהוגשו, בהתחשב בקריטריונים שנקבעו בפסיקה. כך, לדוגמא, סוכמה ההלכה בע"פ 3158/13 **תיירי שמלה שלום שמש נ' מדינת ישראל** (9.2.14):

השאלה מה הרף הראייתי הנדרש בהסגרה לשם העמדה לדין נדונה במקומות רבים בפסיקה, כך שעוסקים אנו בשדה שנחרש. ככלל, המדובר ברף נמוך במסגרתו יש לברר האם 'יש בחומר הראיות אחיזה לאישום' (ע"פ 308/75 פסחוביץ' נ' מדינת ישראל, פ"ד לא(2) 449, 460 (1977)), או האם הראיות 'אינן חסרות ערך' (ע"פ 318/79 אנגל נ' מדינת ישראל, פ"ד לד(3) 105, 98 ו-108 (1980)).

הדברים סוכמו בפירוט ובהרחבה בפסק הדין בע"פ 6717/09 **אוזיפה נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פסקאות 9-10 (6.12.2010) ואביא את הדברים כלשונם, על האסמכתאות הנזכרות שם...:

'בגדרי הפסיקה הענפה שעסקה בפרשנותו של סעיף 9 הנ"ל נפסק לא אחת, כי על מנת להכריז על מבוקש כבר-הסגרה, די בכך שהתשתית הראייתית בעניינו מקימה 'אחיזה לאישום'. קרי, כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת האישומים המיוחסים לו. לעניין זה הודגש, כי הליך ההסגרה לא נועד לברר את שאלת אשמתו של המבוקש לגופה. תפקידו של בית המשפט הדין בבקשת ההסגרה, ככל שהדבר נוגע לשאלת דיות הראיות, מתמצה בבחינת השאלה האם חומר הראיות שהוצג בעניינו של המבוקש מצדיק את המשך בירור אשמתו בגדרי ההליך הפלילי העיקרי העתיד להתנהל במדינה המבקשת. מטעם זה, אף אין בית המשפט נדרש בגדרו של הליך ההסגרה לבחון את מהימנותן ומשקלן של הראיות עליהן נסמכת בקשת ההסגרה. זאת בתנאי שמדובר בראיות שאינן חסרות ערך על פניהן...'

27. הראיות שהוגשו בתמיכה לעתירה שלפנינו עומדות בתנאים האמורים. הודעות יתר המעורבים בפרשה, אשר אף נשפטו כבר ברוסיה והורשעו על חלקם באירוע, וכן הראיות הפורנזיות, מהוות חומר ראיתי שיש בו ללא ספק "אחיזה באישום", וכן ודאי שהראיות האמורות "אינן חסרות ערך". זאת ועוד, טענות ב"כ המשיב נגד משקל הראיות שהוגשו, אינן נוגעות לחומר העיקרי שהגישה ב"כ העותרת, אלא מעלה טענות בשוליים אשר אין בכוחן להשפיע על המסקנה המתבקשת, אף אילו היו מתקבלות. כך לדוגמא באשר לשאלת זיהוי הרכב שבו בוצעה העבירה וכך גם בקשר ליתר טענות ב"כ המשיב אשר מפורטות לעיל. ידועה ההלכה כי, אין מקום בהליך הסגרה לטענות מן הסוג שהעלה ב"כ המשיב שעניינן שאלות מהימנות, משקל וסתירות בין עדויות, אשר מקומן בהליך הפלילי גופא העתיד להתקיים במדינה המבקשת.

28. אי לכך, אין אלא לקבוע כי קיימות ראיות לכאורה המספיקות לשם עמידה בתנאי ההסגרה שבסעיף 9 לחוק ההסגרה.

תקנת הציבור

טענות המשיב

29. עיקר טיעוניו של המשיב נוגעים להגנה הנקבעת בסעיף 2א(8) לחוק ההסגרה, לפיו, "היענות לבקשת ההסגרה עלולה לפגוע בתקנת הציבור או באינטרס חיוני של מדינת ישראל", כאשר לטענת המשיב, מערכת המשפט ברוסיה, וכן מערכת הכליאה במדינה זו, אינן עומדות בסטנדרטים מערביים בסיסיים, כך שאין כל בטוחה לקיומו של משפט הוגן, וכן אין בטוחה לכך שיזכה לטיפול רפואי הולם למצבו ולהגנה בסיסית נגד פגיעה גופנית, התעללות ועינויים עקב היותו יהודי, בקרב אוכלוסייה במתקני הכליאה הרוסיים אשר נגועים עמוקות באנטישמיות.

30. לטענת ב"כ המשיב, אין להתכחש לעובדה כי בתי המשפט בישראל הכריזו על מבוקשים כבני הסגרה לרוסיה על אף תמונת המצב הקשה שעולה מדוחות בינלאומיים שונים שהגיש ואשר יפורטו להלן. בהחלטותיהם הביעו בתי המשפט דאגה וחשש, אך היו מוכנים ליטול סיכון וזאת, לטענת ב"כ המשיב, נוכח הפיקוח שמקיימת המועצה האירופית על המדינות החברות בה ולאור חזקת התקינות, אשר קמה לרוסיה מעצם חברותה במועצה.

כך בע"פ 6914/04 פיינברג נ. היועץ המשפטי לממשלה (7.3.05) (להלן: "פרשת פיינברג"), בפס' 18, ציין בית המשפט העליון, כי:

המדינה דיווחה לנו בתשובתה כי רוסיה הצטרפה לאמנה האירופאית בדבר הסגרה בשנת 2000 - לאחר שנתקבלה בשנת 1999 כחברה במועצת אירופה - וחברותה זו אושרה לאחר שהייתה נתונה לבחינה במשך שנים. למועצת אירופה הסמכות להשעות את חברותה של רוסיה מהמועצה אם ימצא לה כי זו אינה עומדת בתנאי הסף המקובלים. לעובדות אלו שנמסרו לנו מפי המדינה חשיבות רבה בעינינו. משמעותן היא, כי קיים גוף מפקח על המתרחש ברוסיה, ובכלל זה בנושאים של זכויות אדם. נוסף לכך, מפי המדינה, כי בפועל מקיימות מדינות אירופה החתומות על אמנת ההסגרה יחסי הסגרה תקינים עם רוסיה. כך, למשל, לפי מידע שמסר משרד המשפטים בגרמניה למחלקה לעניינים בינלאומיים בפרקליטות המדינה, מאז הצטרפותה של רוסיה לאמנת ההסגרה הסגירה גרמניה לרוסיה תשעה מבוקשים.

יתר-על-כן: מאז שנת 2000, נצבר ניסיון ביחסים עם הרשויות ברוסיה, וניסיון זה לימד את פרקליטות המדינה כי מבוקשים המוסגרים לרוסיה זוכים לתנאי מעצר ומאסר נאותים וכי היחס אליהם מניח את הדעת. וכלשון המדינה בהודעתה: הניסיון שהצטבר עד כה בתיקי ההסגרה לרוסיה בהם טיפלה המחלקה לעניינים בינלאומיים בפרקליטות המדינה, מצביע על שיתוף פעולה מלא מצד רוסיה עם רשויות ישראל בכל הקשור לשלומם וביטחונם של המוסגרים. המחלקה לעניינים בינלאומיים עורכת מעקב אחר ההסגרה גם לאחר ביצועה בפועל, ומקבלת בהתאם לצורך דיווחים שוטפים מביקורים שעורכת הקונסוליה ברוסיה אצל העצורים. ...הקונסוליה הישראלית ברוסיה דיווחה באופן כללי על ניסיון חיובי ביותר מול מערכת אכיפת החוק, ובכללם הפרקליטות ושירות בתי הסוהר. הקונסוליה מקבלת הודעה על מעצרו של אזרח ישראלי ברוסיה, והקונסוליה רשאית לבקר את העצור במהלך המעצר, בתנאי שאין שימוע בדלתיים סגורות. בשעת ביקור עצירים/אסירים לא נתקלה הקונסוליה בתלונות על תנאי תברואה קשים, ואף עציר/אסיר לא התלונן באוזניה על מניעת טיפול רפואי. אף עציר או אסיר גם לא התלונן על התנכלות כלפיו מצד שלטונות הכלא על רקע דתי או לאומי.

31. מציין ב"כ המשיב כי למעשה, מאז שניתן פסק הדין בפרשת **פיינברג** בשנת 2004 נהגה העותרת לחזור על הדברים אשר נאמרו בו, ולבסס את בקשותיה להסגיר לרוסיה על כך, וזאת כשהיא מסתמכת על מדיניות ההסגרה הנוהגת לרוסיה ועל חזקת התקינות המנהלית שעומדת לרשותיה של מדינה זו. אף בתי המשפט לא נדרשו לבחינה נוספת של מצב זכויות האדם במדינה זו, וקיבלו החלטות מתוך אמון לרשויות התביעה בישראל ועל הנימוק של בית המשפט בפרשת **פיינברג**. לפיכך גם בע"פ 740/09 **שובייב נ' מדינת ישראל** (28.10.09); בע"פ 158/11 **פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה** (5.9.11); ולאחרונה בתה"ג (י-ם) 51872-09-14 **היועץ המשפטי לממשלה נ' פלוני** (19.01.15), הוכרזו המשיבים כבני הסגרה לרוסיה ונקבע, כי הסייג של תקנת הציבור אינו מתקיים בעניינם.

32. לטענת ב"כ המשיב, לאחרונה נפל דבר בעולם. המועצה האירופית ראתה כי הפדרציה הרוסית אינה עומדת בתנאי הסף המקובלים לחברות בה למרות האזהרות שניתנו לה, ולטענת ב"כ המשיב, מסיבה זו השתמשה בסמכותה להשעות את רוסיה מהמוסדות המובילים שלה. להבנת ב"כ המשיב, החלטת ההשעיה התבססה, בין היתר, על "הפרות משמעותיות של כללים בסיסיים של המועצה האירופית המעוגנים בסעיף 3 לאמנת המועצה האירופית (Statute of the Council of Europe), כמו גם "הפרות של ההתחייבויות שהפדרציה הרוסית נטלה על עצמה בבקשה להצטרף למועצה האירופית" (סעיף 4 להחלטת המועצה מיום 20.04.2014).

33. לפי סעיף 3 לאמנת המועצה האירופית המוזכר בהחלטה האמורה, המדינות החברות חייבות לאפשר לבני אדם הנמצאים בשטח ליהנות מזכויות אדם שמגיעות להם, בזו הלשון:

Every Member of the Council of Europe must accept the principles of the rule of law and of the enjoyment by all persons within its jurisdiction of human rights and fundamental freedoms, and collaborate sincerely and effectively in the realisation of the aims of the Council as specified in Chapter 1

34. לטענת ב"כ המשיב, בגין הפרות של רוסיה נגד חובותיה האמורות החליטה המועצה האירופית בהחלטתה שלעיל להשעות את רוסיה עד סוף מושב 2014 של המועצה, וזאת מזכויות ההצבעה שלה, מזכותה להיות מיוצגת ב-Bureau of the Assembly Standing Committee, the Presidential Committee, בחירות (סעיף 15 להחלטת המועצה מיום 20.04.2014) (ב"כ המשיב מפנה להחלטת המועצה האירופית לזכויות האדם מיום 20.4.14, אשר צורף לסיכומיו כנספח ב).

35. ממשיך ב"כ המשיב ומציין כי בתאריך 28.01.2015 שבה המועצה האירופית לדון בשאלת חברותה של הפדרציה הרוסית במועצה, ובין היתר בשאלת השתתפותה הפעילה בפעילותה ונקבע, כי בנוסף לסנקציות שהוטלו עליה בהחלטה הקודמת יוטלו על רוסיה סנקציות נוספות, ובין היתר תישלל הזכות להתמנות למפקח, הזכות להיות חבר של וועדה שהוקמה "אד הוק" לצורך תצפית על בחירות והזכות לייצוג בגופי ה-Assembly in Council of Europe. נקבע, כי הסנקציות יהיו תקפות במהלך מושב של שנת 2015 (סעיף 14 להחלטת המועצה מיום 28.01.15). (ב"כ המשיב מפנה להחלטת המועצה האירופית לזכויות אדם מיום 28.1.15, אשר צורפה לסיכומיו כנספח ג). בהמשך לקבלת החלטה האמורה, וכפי שמצוין בהחלטת המועצה מיום 4.06.15, רוסיה הודיעה כי היא מפסיקה את כל הקשרים הרשמיים שלה עם העצרת של המועצה עד לסוף שנת 2015, ובין היתר היא לא תאפשר עריכת ביקורים בשטחה של הגופים שפועלים מטעם המועצה. המועצה הודיעה, כי בכך היא רואה דחייה ברורה להצעתה לקיים דיאלוג פתוח וקונסטרוקטיבי, ובכך מתעוררות שאלות בנוגע להתחייבותה של רוסיה לשיתוף פעולה ודיאלוג פתוח עם העצרת, ובין

היתר, ביחס לכיבוד של התחייבויותיה למועצה האירופית (סעיף 2 להחלטת המועצה מיום 24.06.15). הסנקציות שהוטלו על רוסיה בהחלטה הקודמת נותרו על כן (סעיף 9 להחלטה האמורה). (ב"כ המשיב מפנה להחלטת המועצה האירופית מיום 24.6.15, אשר צורפה לסיכומיו כנספח ד).

36. יתרה מכך יצוין, כי בתאריך 15.09.14 פורסם דוח ביקורת של הוועדה המפקחת, שתפקידה לבחון את כיבוד החובות וההתחייבויות של המדינות החברות במועצה האירופית. ברי, על אף מעמדה הרעוע של הפדרציה הרוסית במועצה האירופית מכוח היותה חברה חדשה יחסית, אשר טרם מילאה את כל התנאים הבסיסיים שמחייבת החברות במועצה האירופית, כפי שהוסבר לעיל, ביולי 2014 סורבה בקשתו של המפקח מטעם המועצה להיכנס לשטחה לצורך פיקוח (סעיף 47, בעמ' 13 לדוח הוועדה מיום 15.09.14). על כן, עוד טרם הודעתה של הפדרציה הרוסית, כי היא מפסיקה את קשריה הרשמיים עם המועצה, נמנע מהמועצה לפקח על מדינה זו.

37. לפיכך טוען ב"כ המשיב כי הבטוחה היחידה שעמדה בפני בתי המשפט מפני פגיעה בזכויות היסוד של המוסגרים לרוסיה אינה קיימת עוד. לסברתו, אין היום בכוחה של המועצה האירופית לפקח עוד על התנהגותן של הרשויות ברוסיה, שכן האחרונה בחרה לפעול על דעת עצמה ולמנוע את כניסתן של המשלחות מטעם המועצה לשטחה. למעשה, רוסיה בוחרת האם המועצה האירופית תפקח עליה או לאו, והיא זו ש"מחזיקה את היד על השיבר".

38. ב"כ המשיב מפנה לדו"ח של המפקח על זכויות אדם מטעם המועצה האירופית, Nils Mulznies (אשר צורף לסיכומיו כנספח ו), שפורסם בתאריך 12 בנובמבר 2013 בעקבות ביקורו בפדרציה הרוסית במהלך חודש אפריל 2013, בו סוקר את הפעילות של בית הדין האירופי לזכויות האדם, ככל שהדבר נוגע לפדרציה הרוסית. צוין, כי בשנת 2012 ניתנו בבית הדין 134 החלטות ביחס לרוסיה, מתוכן נמצאה לפחות הפרה אחת ב-122 מקרים. מתוך התיקים האמורים הפרה של הזכות להליך הוגן נמצאה ב-36 מקרים, הפרה של הזכות לחירות ובטחון ב-64 מקרים, יחס לא אנושי או יחס מבזה נמצא ב-48 מקרים והיעדר חקירה אפקטיבית נמצא ב-25 מקרים (פס' 12, בעמ' 8 לדו"ח המפקח). כמו כן דווח, כי עד לסוף שנת 2012 היו בהמתנה להוצאה לפועל 1211 החלטות הנוגעות לפדרציה הרוסית. הבעיות העיקריות ביחס למערכת המשפט ברוסיה שבאו לידי ביטוי בהחלטות אלה נגעו למתן טיפול רפואי במעצר, תקופות מעצר מופרזות ותנאי המעצר, פעולות של כוחות הביטחון ומקרים של הסגרה או היעדר אכיפה של החלטות שיפוטיות מקומיות (פס' 110, בעמ' 28 לדו"ח המפקח).

39. בנוסף לדו"חות האמורים, הפרות בוטות של זכויות האדם תוארו אף בדו"ח משנת 2013 שפרסם ה-State Department של ארה"ב (צורף לסיכומים כנספח ז) (להלן: "דו"ח של מחלקת המדינה"). בדו"ח זה צוין, כי במהלך השנה התקבלו תלונות על הפעלת כוח מופרז ועינויים על ידי רשויות האכיפה, תנאי מאסר מסכני חיים והפרות של הזכות להליך הוגן (ראו עמ' 2-3 לדו"ח של מחלקת המדינה). כמו כן נכתב, כי התקבלו דיווחים קבועים על התעללות פיזית בחשודים על ידי קציני משטרה, בעיקר בימים הראשונים של המעצר. קבוצות שמטרתן לשמור על זכויות אדם וקציני משטרה בדימוס ציינו, כי ברוב המקרים נעשה שימוש ב"שוקר חשמלי", מתיחה או הפעלת לחץ על מפרקים וחנק, וזאת משום שמדובר בשיטות אשר נוטות שלא להשאיר סימנים בולטים לעין על גופו של החשוד (עמ' 4 לדו"ח של מחלקת המדינה). בהמשך, בהתייחס לתנאי המעצר והמאסר צוין, כי על אף השוני בין מקום למקום, מחסור באוכל, גישה מוגבלת לשירותים רפואיים, התעללות על ידי שומרים ואסירים אחרים, תנאי תברואה בלתי הולמים וצפיפות יתר היו נפוצים (עמ' 6 לדו"ח של מחלקת המדינה). ביחס למימוש של הזכות להליך הוגן נאמר, כי בהתאם לדו"ח של ולדימיר לוקוב, נציב תלונות הציבור, 67% מתוך 24,930 תלונות שהתקבלו במשרדו כללו הפרה של הזכות להליך הוגן. השופטים באופן קבוע מקבלים הוראות בנוגע להחלטות שצריכות להינתן בתיקים ספציפיים, וסמכויותיו של שופט שסירב

לציית להוראות אלה עלולות להישלל (בעמי 12 לדו"ח של מחלקת המדינה).

40. לכל אלו מוסיף ב"כ המשיב ומפנה לשורה של דו"חות שכל כולם מעידים על פגיעה בזכויות אדם ברוסיה, על מערכת משפט בלתי עצמאית, פגיעה בהליך משפטי הוגן, עינויים בבתי סוהר ומניעת טיפול רפואי לאסירים, כפי שניתן לראות בדו"חות אמניסטי באופן עקבי מדי שנה וכפי שניתן לראות גם מהדו"חות של בית הדין האירופי לזכויות אדם שנה אחר שנה. בהקשר זה מפנה ב"כ המשיב לדו"ח אמניסטי לשנת 2014/2015 (נספח ט לסיכומי המשיב); דו"ח אמניסטי לשנת 2013 (נספח י); ודו"חות בית הדין האירופי לזכויות אדם לשנת 2012, 2013, 2014 (נספחים יא, יב, יג בהתאמה).

41. כן מפנה ב"כ המשיב לעובדה שארה"ב לא מסגירה לרוסיה ואף לא מוכנה לחתום אתה על אמנת הסגרה בילטרלית, וזאת על אף הפצרות ובקשות חוזרות ונשנות מצד רוסיה.

42. טוען ב"כ המשיב כי מן הדו"חות הללו עולה, שהפדרציה הרוסית, על רשויותיה השונות, ובין היתר רשויות האכיפה, מערכת המשפט ומערכת בתי הסוהר, אינן שומרות על זכויות היסוד של בני אדם הנמצאים בשטחה. לפיכך ולאור העובדה כי העותרת לא סתרה ממצאים אלה, לא ניתן להכריז על המשיב כבר הסגרה כמבוקש על ידי העותרת.

43. לטענת ב"כ המשיב, יש להתפלא על כך שלמרות העובדות המדאיגות האמורות, שבה העותרת וטוענת, גם בהליך שלפנינו, כי הפדרציה הרוסית נהנית מחזקת התקינות, וזאת מכוח היותה חברה במועצה האירופית והפיקוח עליה על ידי המועצה האמורה. לפיכך על סמך חזקה זו היא גם מבקשת להימנע מבחינה מחודשת של מצב זכויות האדם ברוסיה, כפי שהוא מתואר בדו"חות הבינלאומיים. לטענת ב"כ המשיב, דו"חות אלה מתארים את יחסן של הרשויות בפדרציה הרוסית אל החובה לשמור על זכויות יסוד של בני אדם הנמצאים בשטחה ומהם עולה, כי רוסיה פועלת בניגוד לחובתה לשמור על זכויות האדם. כאשר מידע זה הוצג בפני העותרת בדיון שהתקיים ביום 18.5.15, טענה ב"כ העותרת כי "אנו לא מודעים לכך. אנו לא יודעים את זה. ויתרה מכך, רק לאחרונה ניתנה החלטה בבית משפט זה להסגרה לרוסיה וטענה זו לא הועלתה" (עמ' 63 לפרוטוקול ש' 4 - 6). לטענת ב"כ המשיב, תשובה זו תמוהה, שכן במהלך הדיונים טענה העותרת כי מתקיימים בינה לבין הרשויות בפדרציה הרוסית יחסי שיתוף פעולה חיוביים, בין היתר באמצעות הנציגות הקונסולרית של ישראל ברוסיה. כאמור, בכל אלה הסתמכה העותרת על החלטות של בתי המשפט, בהן המבוקשים הוכרזו כבר הסגרה בהתבסס על הקביעות הנוגעות למצב בפדרציה הרוסית, כפי שבאו לידי ביטוי בפרשת פיינברג.

44. על כן, סבור ב"כ המשיב כי העותרת מתבססת בטיעוניה על מידע לא עדכני ולא נכון ביחס לרוסיה. לדברי ב"כ המשיב, המצב שהוצג בפני בית המשפט בפרשת פיינברג בשנת 2004, ואשר היווה בסיס להחלטת ההסגרה בפרשה זו ובהחלטות שבאו אחריה, השתנה מן הקצה אל הקצה לאור ההתפתחויות ביחסים בין המועצה האירופית לבין הפדרציה הרוסית, כפי שתוארו לעיל. כיום אין עוד פיקוח על הפדרציה הרוסית, ובין היתר, פיקוח בנושא של זכויות אדם. כמו כן המועצה האירופית עצמה השתמשה בסמכותה להשעות את רוסיה בגלל שזו האחרונה אינה עומדת עוד בתנאים הבסיסיים הנדרשים לצורך המשך חברותה במועצה.

45. יתרה מכך, עצם העובדה, כי העותרת כלל אינה מודעת לשינויים והתפתחויות אלו מצביעה על היעדר פיקוח אף מצד מדינת ישראל, כמתחייב ממדינה שמסגירה את אזרחיה.

46. לפיכך, סבור ב"כ המשיב כי העותרת כבר אינה יכולה להסתמך עוד על חזקת התקינות, ככל שהדבר נובע

להתנהגותן של הרשויות הרלוונטיות ברוסיה. כמו כן, העותרת לא ערכה את הבדיקות המתאימות, ולא סתרה את הדברים המובאים בדו"חות הבינלאומיים שמתארים את מצב זכויות האדם ברוסיה.

טענות העותרת

47. ב"כ העותרת פותחת בהפניה לבג"צ 852/86 **אלוני נ' שר המשפטים**, פ"ד מא(2) 1, 51 (10.3.87) (להלן: "**בג"צ אלוני**"), אשר קבע הלכה לפיה על הטוען לפגיעה בתקנת הציבור להוכיח כי הסגרתו תביא לפגיעה פיזית או התעללות ישירה בו ועליו לבסס זאת על עובדות בדוקות ונתונים מוצקים:

שיקולים כבדי משקל אינם יכולים להתבסס על השערות שאין מעוגנות בנתונים בדוקים. במה דברים אמורים: במקרה כגון זה שלפנינו, בו המדובר בסיכונים אישיים, הצפויים, כביכול, למבוקש, לא די בכך שהמבוקש מעלה טענות בדבר קיומו של סיכון כאמור, או שחששות כאלה עולים בלבה של הרשות הסטוטורית. המבוקש הוא הנוגע בעניין, אשר מעוניין באי-ביצוע ההסגרה, ודווקא לגבי כל מה שנאמר על-ידיו או מטעמו בהקשר שלפנינו, צריך היה לדרוש ביסוס ענייני ולא להסתפק בטענות בעלמא. שאלה נגזרת... עניינהמידת הסיכון שהיא רלוואנטית לצורך עניינינו. האם די בהעלאת חשש או אזהרה מפני אפשרות תיאורטית כדי למנוע הסגרה או להימנע ממנה? דומה כי לא יכול להיות ספק בקשר לכך, שגם אם יש נכונות לתת משקל ראוי לאפשרות של סיכון לחיי אדם, לא יכול להיות מדובר על הערכה תיאורטית אלא על מידה הנושאת עמה ממשות ומוחשיות, היוצרות סבירות גבוהה לכך שהמבוקש אכן ייפגע אם יוסגר, וכי אמצעי ביחון וזהירות שיינקטו לא יישאו פרי.

48. לטענת ב"כ העותרת, בית המשפט העליון לא ראה לנכון לשנות הלכה זו גם בתיקים שנדונו בפניו לאחר חקיקת חוק יסוד כבוד האדם וחירותו. כך למשל, בע"פ 7569/00 **יגודייב נ' מדינת ישראל**, תק-על 2002(2) 1453 (23.5.02), הפנה כב' השופט חשין לדברים האמורים לעיל שנאמרו בבג"צ **אלוני**, והוסיף (פסקה 88): "**בית-המשפט יימנע איפוא מהכרזה על היותו של פלוני בר-הסגרה רק במקרים בהם יש 'סבירות גבוהה לכך שהמבוקש אכן ייפגע אם יוסגר, וכי אמצעי ביטחון וזהירות שיינקטו לא יישאו פרי'**".

49. ב"כ העותרת מדגישה כי המשיב לא הרים את נטל ההוכחה המוטל עליו, מאחר שלא הציג בפני בית המשפט אף הוכחה קונקרטית כי הסגרתו תביא לפגיעה פיזית או התעללות ישירה בו. רוב טענותיו של ב"כ המשיב בדבר תקנת הציבור הן טענות המבקשות למעשה לקבוע כי אין לקיים יחסי הסגרה עם רוסיה; לא רק באשר למשיב הספציפי שלפנינו, אלא לכלל המבוקשים להסגרה למדינת רוסיה מכאן ואילך. אי לכך, אין אלא לדחות את הטענות האמורות, שכן, בית המשפט בהליך הסגרה בתיק ספציפי אינו הפורום הנכון לשקול במישור המערכתי והעקרוני האם נכון או לא נכון של ישראל יהיו יחסי הסגרה עם רוסיה. יחסים אלה נשענים על תשתית אמנת ההסגרה של מועצת אירופה, ולא נכון שעצם כניסתה של ישראל לאמנה זו תעמוד לביקורת שיפוטית בתיק ספציפי.

50. לשיטת העותרת, לא רק שאין כל הצדקה לקבל את טענת המשיב לפיה יש לשלול יחסי הסגרה עם רוסיה, אלא שהמסמכים שצירף המשיב אינם מהווים ראיה אף לנטען על ידו בסיכומיו. לטענת ב"כ המשיב, המסמכים מעלים תמונה לפיה לאחרונה אין פיקוח על ביצוע **האמנה האירופית בדברהסגרה - 1957** (להלן: "אמנת ההסגרה"). ברם יש להבהיר כי אמנת ההסגרה כלל אינה מקימה מנגנון פיקוחספציפי, וגם המשפט הבינלאומי (אמנת וינה לאמנות-1996) אינו מכיר במנגנון פיקוח כללי על ביצוע אמנות.

51. זאת ועוד, החלטת מועצת אירופה מיום 20.4.14 נוגעת לפלישה לחצי אי קרים. עיון בסעיף 14 להחלטה מבהיר כי לאור הרצון בקידום הדיאלוג, אין משעים את נוכחותה של רוסיה בפרלמנט אלא רק את זכותה הצבעה. כך גם בהחלטה מיום 28.1.15 בה נשללו זכויות ההצבעה של רוסיה עד אפריל 2015. רוסיה בתגובה להחלטה על המשך השעיית זכויות ההצבעה שלה, הודיעה ביום 24.6.15 כי היא מפסיקה את שיתוף הפעולה בדיוני המועצה עד סוף 2015. לטענת ב"כ העותרת, אין להקיש מהעדר השתתפותה את שלילת חברותה במועצת אירופה על כל המשתמע מכך. העותר יכול להוסיף ולציין כי גם בתקופה זו פעילה רוסיה בפורומים הבינלאומיים הפועלים בנושא הסגרה במסגרת מועצת אירופה.

52. זאת ועוד. לטענת ב"כ העותרת, גם לו אכן הייתה מושעת רוסיה מחברותה במועצת אירופה, אין בכך ביטול אוטומטי של חברותה באמנת ההסגרה. סעיף 8 לחוקת מועצת אירופה אכן מאפשר לבטל חברות של מדינה במועצת אירופה, עקב הפרה מהותית של עקרונות זכויות האדם המפורטים בסעיף 3 לחוקה. אולם, בהתאם לסעיף 31 באמנת ההסגרה הרק המדינה עצמה יכולה לפרוש מהאמנה, ובהינתן סעיף 63 לאמנת וינה (1969) הרי שגם במקרים קיצוניים של ניתוק יחסים דיפלומטיים בין מדינות שהן צדדים לאמנות, הניתוק אינו מביא בהכרח לסיומם שלהתחייבויות המשפטיות במסגרת אמנות באופן אוטומטי.

53. יתרה מזאת, ניסיונו של ב"כ המשיב לקשור את שיתוף הפעולה עם ארגון ה-CPT כגורם המפקח על אמנת ההסגרה שגוי מיסודו. ארגון זה הוקם מכוח סעיף 1 לאמנה האירופית למניעת עינויים ומכוח סעיף 2 לאמנה האירופית לזכויות אדם, שישראל לא צד להן. לארגון זה אין כל זיקה משפטית לחובות המוטלות על מדינות מכוח אמנת ההסגרה.

54. ב"כ העותרת מבקשת להדגיש, כי בניגוד לישראל, רוסיה הינה חברה באמנה האירופית לזכויות אדם, ובהתאם לכך כפופה לביקורת השיפוטית שלבית המשפט האירופי לזכויות אדם בהאג (ECHR). בביקורת זו של בית המשפט לזכויות האדם על מצב זכויות האדם ברוסיה אין חדש, והיא מעולם לא שימשה מחסום בפני מדינת ישראל מקיום התחייבויותיה הבינלאומיות כלפי רוסיה. בהקשר זה יצוין כי גם נגד מדינת ישראל ומערכת המשפט שלה מועלות טענות מסוג זה, כולל על ידי אותם הגופים אשר ערכו את הדו"חות שהגיש ב"כ המשיב ובכללם אמניסטי ובית הדין האירופי לזכויות אדם. אי לכך, טוענת ב"כ העותרת כי כפי שמדינת ישראל מצפה שבתי המשפט במדינות זרות לא יחליטו בנושאים הקשורים למערכת המשפט בישראל ואודותיה בהתבסס על אותן טענות, כך בענייננו, על בתי המשפט בישראל לנהוג משנה זהירות בעניין זה.

55. זאת ועוד, מדינת ישראל מקיימת יחסי הסגרה עם רוסיה מזה מספר שנים. עד כה, הוסגרו לרוסיה 8 מבוקשים, אשר הוכרזו כולם על-ידי בית המשפט המחוזי בירושלים כבני-הסגרה לרוסיה. בשבעה מהתיקים הללו הוגשו ערעורים לבית המשפט העליון, וכולם נדחו. כמו כן, לאחרונה ניתנה החלטת הסגרה לרוסיה בהתאם ג' 51872-09-14 **מדינת ישראל נ' גרוזובסקי** (19.1.15), עליה הוגש ערעור לבית המשפט העליון. [ב"כ העותרת מפנה גם לפסקי דין דלהלן: ע"פ 2521/03 **סירקיס נ' מדינת ישראל**, תק-על 2003 (3) 911 (1.9.03); ע"פ 7569/00 **יגודייב נ' מדינת ישראל**, תק-על 2002 (2) 1453 (23.5.02); ע"פ 5275/01 **ז'ורבלוב נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(4) 324 (14.5.02); ע"פ 3713/07 **לוינ' מדינת ישראל** (24.2.08); ע"פ 740/09 **שובייב נ' מדינת ישראל** (14.4.10); ע"פ 158/11 **פלוני נ' היועץ המשפטי לממשלה** (18.1.12); תה"ג 21788-11-11 **מדינת ישראל נ' סוחיק** (5.6.12); ע"פ 6426/12 **ביניאורישבילי נ' מדינת ישראל** (25.8.13)].

56. לטענת ב"כ העותרת, היא עורכת מעקב אחר תוצאות ההסגרה ולמיטב ידיעתה אף לא אחד מהמוסגרים לרוסיה נחשף להתנכלויות והתעללות על רקע אנטישמי או על כל רקע אחר. כמו כן ולמעלה מן הצורך מבהירה ב"כ

העותרת כי מברור שנעשה מול משרד החוץ עולה כי לא חל כל שינוי בעבודה קונסולרית של ביקורי האסירים הישראליים במתקני הכליאה ברוסיה. אין, אפוא, לטענתה, כל ממש בטענה כי לא קיים פיקוח על תנאי הכליאה ומצב הכלואים הישראליים ברוסיה.

57. לטענת העותרת, ב"כ המשיב מבקש למצוא מזור בהחלטות בארה"ב ואנגליה בהם נדחו בקשות הסגרה לרוסיה. ברם, לארה"ב אין אמנת הסגרה עם רוסיה כלל, וזאת ללא קשר להחלטות בעניין אוקראינה; ובעניין אנגליה, פסק הדין שהוצג (נספח כד) מבהיר כי העדר ההסגרה נובע מאי עמידה בדרישות החוק הפרוצדורליות בבריטניה, וביהמ"ש כלל לא נדרש לשיקולים הנוגעים למשפט הוגן וזכויות אדם.

58. יתרה מזאת, ב"כ העותרת מצינת כי ב"כ המשיב אף לא הציג החלטה של מדינה החתומה על אמנת ההסגרה אשר לאור המצבהחדש לכאורה **הפסיקה** לקיים יחסי הסגרה עם רוסיה.

59. ברמה העקרונית, טוענת ב"כ העותרת כי אי-הסגרה גורפת לרוסיה, כמבוקש על ידי ב"כ המשיב בסיכומיו, עלולה לסכל את מטרות חוק ההסגרהולגרום לפגיעה חמורה ביחסיה הבינלאומיים של ישראל עם רוסיה. טענה לפיה אין לקיים יחסי הסגרה עם רוסיה הינה טענה בעלמא ובעלת השלכות חמורות ביותר לרבות הפיכת מדינת ישראל למדינת מקלט לעבריינים מרוסיה; אילוץ להעמיד לדין עבריינים נמלטים מרוסיה בישראל על כל ההשלכות הנובעות מכך, לרבות העלויות העצומות, הקשיים הראייתיים ופגיעה בזכותה של מדינה להעמיד לדין את פושעיה; סיכול מטרות חוק ההסגרה ופגיעה חמורה ביחסיה הבינלאומיים של ישראל עם רוסיה ועם מדינות אחרות.

דין והכרעה

60. טענות ב"כ המשיב באשר למצב המערכת המשפטית ומערכת הכליאה ברוסיה חמורות ויש להתייחס אליהן ברצינות. לא אחת נפסק כי על בית המשפט למנוע הסגרתו של אדם למדינה שבה צפוי לו התייחסות - משפטית וגם אישית - אשר אינה הולמת את ערכיה היסודיים של מדינת ישראל. לטענת ב"כ המשיב, הדו"חות שהוגשו לעיונו של בית המשפט מוכיחים כי המצב המערכתי הרלוונטי במדינת רוסיה כה חמור שיש למנוע הסגרות למדינה זו, ובכללן גם הסגרת המשיב, כיון שהסגרת כל אדם באשר הוא למדינה זו תהווה פגיעה חמורה בתקנת הציבור הישראלית.

61. עיינתי בדו"חות הרבים שהוגשו. הם אינם מציינים תמונה חיובית באשר ליחסי רוסיה עם הקהיליה האירופית. שיתוף הפעולה בין רוסיה לבין המועצה האירופית, אשר אמורה הייתה לבצע ברוסיה את הפיקוח הדרוש, אכן נמצא היום בשפל. ברם, לא מצאתי כי יש בכל האמור כדי להוכיח את טענות ב"כ המשיב הרבות באשר למצב המשפטי שברוסיה. כפי שטען ב"כ העותרת, הנתק שבין רוסיה לבין המועצה האירופית נגרם בעיקר מפלישת רוסיה לאי קרים וסיפוחו, וכן לפלישת רוסיה לאוקראינה. ואם כי אחת התוצאות של הניתוק הפוליטי שנגרם בעקבות מעשים אלה של רוסיה הינה הפסקת ביקורי הפיקוח, הרי שאין בהפסקה זו כשלעצמה כדי להצביע על החמרה במצב של המערכת המשפטית ברוסיה. כן יצוין, כי הגם שמוגשות תלונות לא מעטות למועצה האירופית וכן אף לבית הדין לזכויות אדם, מדובר בטענות נקודתיות בתיקים של אנשים ספציפיים, ואין למצוא ראיות לליקויים מערכתיים שרלוונטיים לכל מבוקש באשר הוא.

62. ודוק: כאשר מעלה מבוקש טענות מן הסוג הזה, המתייחסות בעיקרן למצב הרלוונטי במדינה המבקשת ברמה המערכתית, על בית המשפט לשמור על ההבחנה בין היחיד לבין הכלל. מקובלת עלי עמדתה של ב"כ העותרת בטענה כי אין זה מתפקידו של בית המשפט הדן בעתירה להסגרה לדון בטענות אשר מטרתן להשפיע על מדיניות החוץ של

מדינת ישראל, לרבות באשר להמשך קיומם של יחסי הסגרה בין מדינות אשר מדינת ישראל מחויבת להן במסגרת האמנות הבינלאומיות אשר מדינת ישראל הצטרפה אליהן.

אומנם, כפי שכבר ציין בית משפט זה בפסק דינו בתה"ג 40282-02-11 **מדינת ישראל נ' ויין** (12.2.12), מדינת ישראל אימצה גישה אשר שונה מזו של השיטה האמריקאית ומדינות נוספות, לפיהן אימצו בתי המשפט של אותן מדינות את העיקרון של "non-inquiry" בשלב השיפוט של בקשות הסגרה, לפיה אין זה מתפקידו של בית המשפט לבחון את תנאי המאסר בהן צפוי המבוקש עם הסגרתו למדינה זרה, ושאלה זו מופקדת בידי השר בלבד (בארה"ב, לדוגמה, מוסמך בעניין זה מזכיר המדינה). כאמור, אין כן לפי השיטה הישראלית, לפיה כלול השיקול של "פגיעה בתקנת הציבור" ברשימת החריגים להסגרה שבסעיף 2ב' לחוק, ובית המשפט הוא המופקד על בדיקת החריגים שבסעיף האמור עובר לגיבוש החלטתו האם להכריז על המבוקש כבר הסגרה. אי לכך, לא ימנע בית המשפט מלשקול את הטענה העקרונית כי צפויה לו למשיב התייחסות במערכת המשפט שבמדינה זרה, וכן במערכת הכליאה שבה, אשר אינה הולמת את הסטנדרטים הבסיסיים הראויים לפי תקנת הציבור הישראלית. על כן, יש למצוא בהתבטאויות בית המשפט העליון בשאלה זו פתיחות לעצם האפשרות שבית המשפט הוא זה אשר יכריע האם קיימת ההגנה שבסעיף 2ב' לחוק עקב תנאים לא הולמים כאמור, והדוגמאות הן רבות.

ברם, על מנת שטענות מן הסוג הזה תתקבלנה בשיח של תיקי הסגרה בבתי המשפט, עליהן להתייחס ספציפית למבוקש שבעתירה העומדת לדיון בבית המשפט, ולא יהיה זה די להצביע על ליקויים ובעיות ברמה המערכתית של המדינה המבקשת. טול, לדוגמה, את דברי הנשיא שמגר דלהלן **בבג"צ אלוני**:

"פרקליטו המלומד של המשיב השלישי העלה לפנינו בהקשר זה טענות השאובות מן העיתונות, המצביעות, לדבריו, על תופעות שונות בבתי הסוהר בצרפת, ושמנהן יש להסיק על קיומו של סיכון למשיב. לדעתי, אין ללמוד מדברים אלה מאומה לצורך ענייננו, וזאת ללא קשר לשאלה הנפרדת, מה המשקל שניתן לייחס לידיעות שהובאו לפנינו ללא בדיקה מוקדמת נאותה ולי שתהיה בידינו האפשרות לבחון כראוי.

אם המדובר, למשל, באחוז מקרי המוות בבית הכלא בצרפת, הרי, אם אכן יש שם תופעות חמורות (ולעניין זה אין להשוות דווקא עם ישראל אלא עם מדינות אחרות אשר גם איתן כרתה ישראל אמנות), הרי נתון כזה, אם יבדק ויתאמת, צריך להשפיע על מערכת יחסי ההסגרה כולה שבין ישראל לבין ארץ אחרת כלשהי ולא על המשיב השלישי בלבד. הרי סיכון מסוג זה, אם הוא אכן יוכח, איננו צפוי רק למשיב השלישי אלא לכל מי שעלול להיות מוסגר לצרפת."

כן אני מפנה לדברי כב' השופט מ' חשין בפרשת **פיינברג**, אליו הפנה גם ב"כ המשיב בטיעוניו לעיל, ואשר בו יש למצוא מסקנות שונות לחלוטין מאלו הנטענות על ידי ב"כ המשיב:

טוען המערער כי הסגרתו לרוסיה תעמוד בסתירה לתקנת הציבור בישראל, שכן אין ברוסיה שיטת משפט עצמאית; אין עושים בה משפט צדק; תנאי המעצר והמאסר בה ירודים וקשים עד כדי סכנת-מוות ממש; עצירים ואסירים נושאים בעינויים. טענה זו, למותר לומר, טענה קשה היא במאוד, ומשני צדיה: הן מצדו של המערער הן מצד יחסי ישראל ורוסיה. אשר לצדו של המערער, אין צורך להאריך במילים. ואשר לצד של יחסי ישראל ורוסיה, פירוש הטענה הוא כי להלכה ולמעשה אין להסגיר מבוקשים לרוסיה, לא את המערער ולא אחרים, לא

עתה ולא בעתיד, למצער לא בעתיד הנראה לעין. ובמאמר המדינה בתשובתה המסקנה הנדרשת מן הטענה היא זו שישראל תכריז על עצמה כמדינת מקלט ליהודים עבריינים מרוסיה ובה-בעת תפגע ביחסים הבין-לאומיים שבין ישראל לבין רוסיה.

נציין ונדגיש: מקום שבו יוכח לבית-המשפט כי מבוקש בהסגרה ייחשף במדינה המבקשת לסכנת מוות, לעינויים ולשאר מרעין בישין כיוצא באלה, לא נכריז עליו להיותו בר-הסגרה. בנסיבות מעין אלו הערכים העלולים להיפגע בהסגרה יקרים הם מכדי שהחיוב הבין-לאומי בהסגרה יגבר עליהם. ואולם דווקא בשל כך אין די בהעלאתן של טענות כלליות - טענות-של-סתם - ושומה עליו על הטוען לייסד חשש ממשי לפגיעה בו שלא-כדין. ראו והשוו פרשת יגודייב, בעמ' 586 ואילך.

העלה בידי המערער לייסד חשש ממשי מעין-זה? תשובתנו לשאלה היא בשלילה.

18. המדינה דיווחה לנו בתשובתה כי רוסיה הצטרפה לאמנה האירופית בדבר הסגרה בשנת 2000 - לאחר שנתקבלה בשנת 1999 כחברה במועצת אירופה - וחברותה זו אושרה לאחר שהייתה נתונה לבחינה במשך שנים. למועצת אירופה הסמכות להשעות את חברותה של רוסיה מהמועצה אם יימצא לה כי זו אינה עומדת בתנאי הסף המקובלים. לעובדות אלו שנמסרו לנו מפי המדינה חשיבות רבה בעינינו. משמעותן היא כי קיים גוף מפקח על המתרחש ברוסיה, ובכלל זה בנושאים של זכויות אדם. נוסף על כך, מפי המדינה, כי בפועל מקיימות מדינות אירופה החתומות על אמנת ההסגרה יחסי הסגרה תקינים עם רוסיה. כך למשל לפי מידע שמסר משרד המשפטים בגרמניה למחלקה לעניינים בין-לאומיים בפרקליטות המדינה, מאז הצטרפותה של רוסיה לאמנת ההסגרה הסגירה גרמניה לרוסיה תשעה מבוקשים. יתר-על-כן: מאז שנת 2000 נצבר ניסיון ביחסים עם הרשויות ברוסיה, וניסיון זה לימד את פרקליטות המדינה כי מבוקשים המוסגרים לרוסיה זוכים לתנאי מעצר ומאסר נאותים, וכי היחס אליהם מניח את הדעת. וכלשון המדינה בהודעתה: הניסיון שהצטבר עד כה בתיקי ההסגרה לרוסיה בהם טיפלה המחלקה לעניינים בינלאומיים בפרקליטות המדינה, מצביע על שיתוף פעולה מלא מצד רוסיה עם רשויות ישראל בכל הקשור לשלומם וביטחונם של המוסגרים. המחלקה לעניינים בינלאומיים עורכת מעקב אחר ההסגרה גם לאחר ביצועה בפועל, ומקבלת בהתאם לצורך דיווחים שוטפים מביקורים שעורכת הקונסולית ברוסיה אצל העצורים... הקונסולית הישראלית ברוסיה דיווחה באופן כללי על ניסיון חיובי ביותר מול מערכת אכיפת החוק, ובכללם הפרקליטות ושירות בתי הסוהר. הקונסוליה מקבלת הודעה על מעצרו של אזרח ישראלי ברוסיה, והקונסולית רשאית לבקר את העצור במהלך המעצר, בתנאי שאין שימוע בדלתיים סגורות. בשעת ביקור עצירים/אסירים לא נתקלה הקונסולית בתלונות על תנאי תברואה קשים, ואף עציר/אסיר לא התלונן באוזניה על מניעת טיפול רפואי. אף עציר או אסיר גם לא התלונן על התנכלות כלפיו מצד שלטונות הכלא על רקע דתי או לאומי.

19. על כל אלה נוסף ונזכיר כי גם לאחר הכרזתו בר-הסגרה יכול מבוקש לפנות אל שרת המשפטים - בעלת הסמכות לחתום על צו ההסגרה - בעתירה שתבקש מאת הרשויות ברוסיה כי אם ייגזר עליו עונש מאסר כי-אז יוחזר לישראל לריצוי העונש. המדינה מוסיפה ומודיעה לנו כי שר המשפטים היוצא (או שרי המשפטים בעבר) שקל בכובד ראש בקשות מעין אלו, ואף נעתר להן. ובלשון תשובתה של המדינה: עד כה, שלושת הישראלים שהוסגרו לרוסיה לאחר

שהתגוררו בארץ תקופה ארוכה, פנו לשר המשפטים בבקשה להתנות את הסגרתם לרוסיה בריצוי העונש בישראל. בכל המקרים, שר המשפטים קיבל את הבקשה מנימוקים הומניטאריים. גם העותר יכול לפנות לשר המשפטים בבקשה דומה, על מנת להתגבר על קשיי הניתוק ממשפחתו ומדינתו החדשה, ובקשתו תישקל על ידי השר בהתאם למכלול הנסיבות. ראו עוד והשוו פרשת יגודייב, בעמ' 587. במהלך הדיון הצענו למערער כי יאמץ לו דרך זו, אך הוא עמד על דעתו כי חובה היא המוטלת עלינו לפסול את רוסיה כמדינה מבקשת הסגרה. נאמר אפוא כי הניסיון שהצטבר ביחסים עם הרשויות ברוסיה - ולפיו זוכים עצורים ואסירים ישראלים ברוסיה ליחס נאות - יש בו כדי להניח את דעתנו כי אין לפסול את רוסיה כמדינה מבקשת הסגרה.

מדבריו אלה של השופט חשין ז"ל עולים שני עקרונות מרכזיים הרלבנטיים לעתירה שלפנינו: ראשית, עולה בבירור מדבריו האמורים כי הגנת ההפרה של תקנת הציבור, בדמות הטענה בדבר התייחסות פוגעת של מערכות המשפט והכליאה במדינה המבקשת, הינה טענה חריגה במיוחד, ותתקבל רק במקרים קיצוניים, בהם יוכח לבית המשפט כי המבוקש הספציפי אשר נגדו הוגשה עתירת ההסגרה צפוי לסיכון ממשי לשלומו ולחירותו אם יוסגר למדינה המבקשת. בהקשר זה מודגש כי טענות כלליות באשר לליקויים הקיימים במערכות האמורות, גם אם מגובות בדו"חות בינלאומיים אלה או אחרים, לא יספקו כדי להביא את בית המשפט לקבל את טענת ההגנה האמורה, אלא, כאמור, על המבוקש להוכיח כדבעי את הסיכון המידי הצפוי לו אישית אם יוסגר למדינה הזרה.

כפי שמדגיש בית המשפט בע"פ 740/09 **שובייב נ' מדינת ישראל** (14.4.10), "**השגותיו הנדרשות למצב ברוסיה שקולות, למעשה, לבקשה כי בית משפט זה יפסול מניה-וביה את הסדרי ההסגרה עם מדינה זו, הנשענים על הוראותיה של האמנה האירופית בדבר הסגרה, ושום אדם שוב לא יוסגר על פיהם, למצער עד שישתנה מן הקצה אל הקצה המצב הנוהג שם. אינני רואה בסיס לקביעה גורפת שכזו, ובית משפט זה כבר עמד על כך בעבר**" (תוך שבית המשפט מפנה לפסק דין **פיינברג** - ב.ג.). פרושו של דבר, כי קבלת טענות מערכתיות באשר לליקויים במדינה הזרה פירושה תכתיב למדינת ישראל שלא לקיים יחסי הסגרה עם אותה מדינה, לא רק באשר למבוקש הספציפי המעלה את הטענות האמורות, אלא, ברמה הכללית ביחסי הסגרה הבינלאומיים שבין מדינת ישראל לבין אותה מדינה. תוצאה כזו תפגע פגיעה חמורה במעמדה של מדינת ישראל באשר לקיום התחייבויותיה הבינלאומיות, ועל כן, גישת בתי המשפט לטענות מערכתיות מן הסוג שמעלה ב"כ המשיב במקרה דנן הינה מאוד מצומצמת וזהירה, וזאת, בין היתר, כיון שבתי המשפט באשר הם אינם אלה אשר אמורים לקבוע את מדיניות החוץ של מדינת ישראל. זאת גם כיון שאין זה מתפקידם, המצומצם להכרעה בין הצדדים הספציפיים העומדים בפניהם, וגם כיון שאין לבתי המשפט הכלים לקבוע עובדות ברמה המתבקשת, מה הם באמת התנאים הקיימים במדינה המבקשת ברמה המערכתית, דבר המופקד בידי משרד החוץ וגורמי המדינה השונים העוסקים ביחסי המדינה עם מדינות העולם.

שנית, מדגיש בית המשפט כי "**גם לאחר הכרזתו בר הסגרה יכול מבוקש לפנות לשרת המשפטים - בעלת הסמכות לחתום על צו ההסגרה - בעתירה שתבקש מאת הרשויות ברוסיה כי אם ייגזר עליו עונש מאסר כי-אז יוחזר לישראל לריצוי העונש**". בדבריו אלה מתייחס בית המשפט לעובדה כי גם לאחר שמוכרז המבוקש כבר הסגרה לבית המשפט, קיים שלב נוסף עובר להסגרתו בפועל, דהיינו, החלטת שר המשפטים לחתום על צו ההסגרה, סמכות המוענקת לשר המשפטים לפי סעיף 18 לחוק ההסגרה, לפיו, "**שר המשפטים רשאי לצוות על ביצוע הסגרתו של מבוקש שהכרזתו כבר-הסגרה קיבלה תוקף סופי, ומשציווה כך מותר למסור את המבוקש למדינה המבקשת ולהעבירו מחוץ לגבולות ישראל**". ודוק: סעיף 18 האמור מעניק סמכות רחבה לשר המשפטים, אשר אינו בהכרח מחויב לצוות על ביצוע ההסגרה גם אם הוכרז כבר-הסגרה בבית המשפט. אי לכך, יהיה זה לגיטימי להעלות בפני שר

המשפטים טענות ברמה המערכתית באשר ליחסי הסגרה בין מדינת ישראל לבין כל מדינה זרה, לרבות רוסיה, תוך שלר המשפטים הכלים לבחון את הטענות האמורות, גם תוך פניה לרשויות המדינה העוסקות ביחסי מדינת ישראל עם מדינות זרות, וגם יהיה זה השלב הרלבנטי שבו ניתן להעלות שיקולים לבר-משפטיים, לרבות שיקולים פוליטיים באשר ליחסים הבינלאומיים של מדינת ישראל, עובר לחתימתו על צו ההסגרה. בשלב האמור גם ניתן לבקש משר המשפטים להתנות את ההסגרה בהחזרת המבוקש לישראל לריצוי עונשו באם כן ייגזר עליו, ואכן כך נעשה במספר מקרים בעבר. בית המשפט מבהיר את חלוקת התפקידים שבין בית המשפט לבין שר המשפטים, כאשר בית המשפט יבחן את טענות ההגנה המתייחסות למבוקש הספציפי, בעוד שטענות כלליות יותר באשר ליחסי הסגרה בין מדינת ישראל לבין כל מדינה אחרת, כגון רוסיה שבמקרה דנן, מקומן בפני שר המשפטים עובר לחתימתו על צו ההסגרה.

63. במקרה דנן, וכמפורט לעיל בהרחבה, שוכנעתי כי יש לקבל את טענות ב"כ העותרת באשר לחומר הרב שהוגש על ידי המשיב הנוגע ליחסי רוסיה עם המועצה האירופית והנתק שבשיתוף הפעולה שביניהם. לא מצאתי כי יש בחומר זה כל הוכחה הנוגעת לסיכונים ממשיים אליהם צפוי המשיב למקרה שיוסגר לרוסיה, ואף אין ברוב החומר כל הוכחה לליקויים החמורים הנטענים על ידי ב"כ המשיב בטיעונו לפניי, מאחר שהנתק האמור שבין רוסיה לבין המועצה האירופית - על אף שגרר בעקבותיו גם הפסקת ביקורי הפיקוח של נציגי המועצה האירופית ברוסיה - אינו פועל יוצא של ממצאים חמורים כלשהם באשר לתפקודן של המערכת המשפטית ומערכת הכליאה ברוסיה אלא הינו תוצאה של המשבר הפוליטי שנוצר בעקבות פלישתה של רוסיה לאי קרים וסיפוחו למדינה, וכן פלישתה למדינת אוקראינה. שיקולים פוליטיים אלה, אין ביניהם ולא כלום למסקנות שמבקש ב"כ המשיב להסיק מהחומר החומר באשר לטענת ההגנה שהועלתה לפניי.

64. כן מקובלת עלי טענת ב"כ העותרת כי עיקר משקל טיעוני ב"כ המשיב מופנה כלפי המערכת המשפטית ברוסיה בכללותה, ועל כן אין על בית המשפט לקבל טענת הגנה כאמור אלא אם כן ניתן היה לקשור את הממצאים השליליים - גם אם היו כאלה - עם ההתייחסות אליה צפוי המשיב באופן ספציפי למקרה שיוסגר לרוסיה כמבוקש. כאמור, לא מצאתי כי בחומר ההגנה יש כדי להעלות את הנטל האמור המוטל על כתפיו לשם ביסוס טענת ההגנה שבסעיף 2ב' לחוק ההסגרה.

65. קבלת החלטה עקרונית ולפיה אופן ניהול ההליך בבתי המשפט ברוסיה ותנאי הכליאה מצדיקים אי-הסגרה של מבוקשים לרוסיה, באשר הם, היא החלטה שבית המשפט אינו מוסמך להכריע בה מהשיקולים שצוינו לעיל. קביעה עקרונית זו, שמשמעותה ביטול אמנת ההסגרה עם רוסיה, היא עניינה של הרשות המבצעת והמחוקקת, תוך בירור עובדתי מעמיק אשר למערכת המשפטית ברוסיה ומצב זכויות המוסגרים לאשורם (דבר שאין ביכולתו של בית המשפט לעשות) ותוך שקילת כלל השיקולים הנוגעים ליחסי החוץ עם המדינה המבקשת.

66. אשר על כן, העתירה להכרזתו של המשיב כבר-הסגרה לרוסיה מתקבלת, ובית המשפט מכריז בזה על המשיב כבר-הסגרה לרוסיה כמבוקש.

ניתן היום, כ"א שבט תשע"ו, 31 ינואר 2016, בהעדר הצדדים.

בן ציון גרינברגר, שופט

